

2. Cnoty, dary i owoce Ducha

Owoce zaś ducha jest: miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie. Przeciw takim [cnotom] nie ma Prawa. [Ga 5,22-23]

Czym są, czym różnią się od siebie:

- cnoty: teologalne, kardynalne;
- dary Ducha Świętego oraz ich owoce?

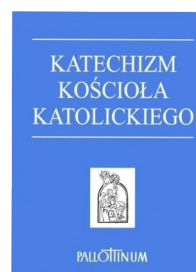
Prawo – rozumiane jako zarządzenia Prawa Mojżeszowego czy nawet Boże Przykazania “przestają obowiązywać”, kiedy mogłyby stać się przeszkodą czy stanąć w opozycji do owoców Ducha. Gdyby Prawo miało występować przeciw takim cnotom, to możemy, a nawet powinniśmy nie przestrzegać go.

Część III. Życie w Chrystusie

Dział 1. Powołanie w Duchu Świętym

Rozdział 1. Godność osoby ludzkiej

Artykuł 7. Cnoty

1. **Cnota** – trwała postawa, stała dyspozycja, cecha naszego serca (woli) i umysłu, która reguluje nasze czyny, porządkuje nasze uczucia i kieruje naszym postępowaniem zgodnie z rozumem i wiarą. Zapewniają one łatwość, pewność i radość w prowadzeniu życia moralnie dobrego. Człowiek cnotliwy to ten, który dobrowolnie czyni dobro. Zdobywa się je wysiłkami człowieka. [KKK 1804]

Przykłady: utrzymanie emocji w ryzach mimo stresu, wytrwałość w trudach, uważność, ale także gra na instrumencie, władanie obcym językiem angielskim, jakaś konkretna umiejętność w pracy, w domu.

2. **Cnoty kardynalne** (ludzkie) łac. *cardo* – zawias – owoce mądrości [Mdr 8,7]:

- a. **roztropność** – rozeznawanie dobra w każdej okoliczności naszego życia i wybór właściwych środków do jego wypełnienia przez rozum praktyczny; to zdolność osądu właściwie ukształtowanego sumienia; jest nazywana *auriga virtutum* – kierowca cnót;
- b. **sprawiedliwość** – oddawanie Bogu i bliźniemu tego, co im się należy – uzdalnia do poszanowania praw każdego i do wprowadzania w stosunkach ludzkich harmonii, która sprzyja bezstronności względem osób i dobra wspólnego;
- c. **męstwo** – wytrwałość w trudnościach i stałość w dążeniu do dobra, opieranie się pokusom i przewycięzanie strachu, nawet strachu przed śmiercią, do stawienia czoła próbom i prześladowaniom, uzdalnia nawet do wyrzeczenia się i do ofiary z życia w obronie słusznej sprawy;

- d. **umiarkowanie** (skromność i prostota) – równowaga w używaniu dóbr, także w dążeniu do przyjemności, panowanie woli nad popędami: kierowanie ku dobru swoich pożądań zmysłowych, zachowanie zdrowej dyskrecji, *nie daje się uwieść... by iść za zachciankami swego serca* (Syr 5,2) [KKK 1806-1809]

Złota Kamienica na Długim Targu w Gdańsku z figurami cnót kardynalnych

3. **Cnoty teologalne** (Boskie) – wlane przez Boga, uzdalniają do życia z Nim, kształtują i ożywiają wszystkie cnoty ludzkie: "Tak więc trwają wiara, nadzieja, miłość - te trzy: z nich zaś największa jest miłość" [1 Kor 13,13]:

- wiara** – w Boga, w to wszystko, co On nam objawił, a co Kościół święty podaje nam do wierzenia,
- nadzieja** – pragniemy i oczekujemy od Boga, z trwałą ufnością, życia wiecznego i łask, by na nie zasłużyć.
- miłość** pozwala kochać Boga nade wszystko i naszych bliźnich jak siebie samych ze względu na miłość Boga. Jest ona "więzią doskonałości" [Kol 3,14] i formą wszystkich cnót. [KKK 1842-1844]

4. **Cnoty – podsumowanie:**

- pozytywna cecha charakteru, stała dyspozycja człowieka ku czynom moralnie dobrym, jej przeciwieństwem jest wada;
- cnoty ludzkie, moralne, kardynalne są owocem naszego trudu, (samo)wychowania, skutkiem świadomych czynów i wytrwałości w wysiłku, a łaska Boża oczyszcza je i podnosi;
- cnoty teologalne uzdalniają chrześcijan do życia w jedności z Trójcą Świętą; ich początkiem, motywem i przedmiotem jest Bóg, poznawany przez wiarę, w którym pokładamy nadzieję i którego miłujemy dla Niego samego, kształtują one i ożywiają wszystkie cnoty moralne. [KKK 1839-1841]

Boży dar	Wymagają mojego wysiłku
<u>Cnoty teologalne:</u> wiera, nadzieja, miłość.	<u>Cnoty kardynalne:</u> roztropność, sprawiedliwość, umiarkowanie, męstwo.
<u>Dary Ducha Świętego:</u> mądrość, rozum, rada, męstwo, umiejętność, pobożność, bojaźń Boża.	<u>Owoce Ducha Świętego:</u> miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie.

5. Dary i owoce Ducha Świętego – wg Słownika Języka Polskiego „owoc” **znaczy:**

- jadalna część rośliny powstała z kwiatu,
- organ roślin okrytozalążkowych osłaniający nasiona i rozsiewający je,
- rezultat czyichś działań.

Zwróćmy szczególną uwagę na ostatnią definicję.

Zaś „dar” **znaczy:**

- to, co się komuś ofiarowuje,
- wrodzona zdolność do czegoś.

Zwróćmy uwagę, że dar jest bezwarunkowy, otrzymywany bez stawiania wymogów.

Czy dlatego właśnie czasami ludzi dysponują darami mimo, że na nie nie zapracowali?

6. **Owoce Ducha Świętego** dotyczą kształtowania naszego charakteru. Owoce Ducha wskazują na postawę, która powinna nam towarzyszyć. Owoce Ducha Świętego to cechy, którymi winni się charakteryzować dojrzały chrześcijanie.

7. Czym różnią się owoce i dary Ducha Świętego?

„Owoc” jest naturalnym następstwem wewnętrznych funkcji życiowych w procesie wzrastania. „Owoc” potrzebuje czasu, by móc się rozwijać, osiągając swą doskonałość z pomocą wielu zewnętrznych czynników, takich jak woda, światło, słońce itd.

Natomiast, „dary” możemy otrzymywać dzięki szczodrości darczyńcy. Są one zazwyczaj w stanie gotowym do użytku, chociaż korzystanie z nich może doskonalić się z biegiem czasu. Stwierdzamy, że „owoc” powstaje stopniowo w naszym wnętrzu, podczas gdy „dary” otrzymujemy z zewnętrznego źródła. (za: ks. Adam Szczepanowski)

Dary Ducha Świętego	Owoce Ducha Świętego
Przychodzą w rezultacie osobistego przyjęcia Jezusa jako Pana i Zbawiciela oraz otwarcia się na Ducha Świętego	Przychodzą w rezultacie stałego oddawania życia Jezusowi i Duchowi Świętemu
Przychodzą niespodziewanie	Pojawiają się powoli, w wyniku wzrostu
Są zorientowane na budowanie Kościoła – Ciała Chrystusowego	Są zorientowane na kształtowanie charakteru człowieka

Otrzymanie ich nie jest uzależnione od dojrzałości duchowej	Odzwierciedlają proces wzrostu i dojrzałości duchowej
Stanowią środek do celu	Stanowią cel sam w sobie
Mogą być podrabiane (fałszowane)	Są bardzo trudne do podrobienia, bo dotyczą postawy człowieka

https://opoka.org.pl/biblioteka/T/TS/wam_2011_owoce_01

8. Pytania dla grup dzielenia:

- a. **Czy jestem świadom/a/y otrzymywania darów Bożej łaski: cnót wiary, nadziei i miłości oraz darów Ducha Świętego? Jak na nie odpowiadam w codziennym życiu?**
- b. **Czy każdy potrafi już rozróżnić między darami Ducha a owocami? Przypomnijcie na czym polega różnica.**
- c. **W jaki sposób mogę kształtować w sobie cnoty kardynalne i owoce Ducha Świętego? Czy do tego dążę: roztropność, sprawiedliwość, umiarkowanie, męstwo | miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie?**
- d. **Jak życie wspólnotowe pomaga mi w pracy nad cnotami kardynalnymi i owocami Ducha Świętego?**